

Protokół Nr 42/10
posiedzenia Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej
i Ochrony Środowiska
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
w dniu 28 maja 2010 roku.

Obrady Komisji prowadził dr Józef Kwiecień – Przewodniczący Komisji.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 9:00.

W posiedzeniu uczestniczyło 6 członków Komisji oraz osoby zaproszone, zgodnie z załączonymi listami obecności (*załącznik nr 1 i 2*).

Nie zgłoszono uwag i uzupełnień do porządku. Komisja przyjęła do realizacji poniższy porządek obrad:

- 1) Zaopiniowanie projektów uchwał na XXXVIII sesję Sejmiku w sprawach:
  - a) wyrażenia opinii do projektu I etapu studium ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Nidy w zakresie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią,
  - b) wyrażenia opinii do projektu I etapu studium ochrony przeciwpowodziowej w zlewni rzeki Czarnej Staszowskiej na odcinku od zapory Chańcza do ujścia rzeki Czarnej Staszowskiej do Wisły w zakresie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią,
  - c) zmiany cennika usług Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.
- 2) Zapoznanie się z Planem rzeczowo-finansowym na 2010 rok Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach.
- 3) Zapoznanie się z realizacją zaleceń pokontrolnych wynikających z przeglądu wałów przeciwpowodziowych w 2009 roku.
- 4) Sprawy różne.

Ad. 1a i b)

Członkowie Komisji otrzymali projekty uchwał Sejmiku w sprawach:

- a) wyrażenia opinii do projektu I etapu studium ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Nidy w zakresie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią,
- b) wyrażenia opinii do projektu I etapu studium ochrony przeciwpowodziowej w zlewni rzeki Czarnej Staszowskiej na odcinku od zapory Chańcza do ujścia rzeki Czarnej Staszowskiej do Wisły w zakresie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, (*stanowiące załączniki do akt XXXVIII sesji Sejmiku*).

Projekty przedstawiła **Pani Anna Ryłko - reprezentująca Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.**

Wyjaśniła, że obowiązek przygotowania tych dokumentów wynika z Prawa Wodnego, które wymaga wyznaczenia obszarów bezpośrednio zagrożonych powodzią. Po ich uwzględnieniu w planach przestrzennego zagospodarowania nastąpi zakaz prowadzenia na ich obszarach jakichkolwiek inwestycji.

Opracowanie było tworzone na podstawie informacji o wezbraniach i powodziach historycznych.

Wyjaśniła, że RZGW ma świadomość, że część ze wskazanych w studiach terenów jest już zabudowana i zagospodarowana.

Podkreśliła, że w trakcie konsultacji nie zostały wniesione żadne merytoryczne zastrzeżenia do projektów opracowań.

Przewodniczący Komisji – zapoznał członków Komisji z treścią opinii do tych dokumentów, opracowaną w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska oraz Świętokrzyskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych. Uwagi dotyczą przede wszystkim braku uwzględnienia w omawianych opracowaniach - programu budowy zbiorników małej retencji, którego realizacja w znacznej mierze przyczyni się do ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie naszego województwa.

Pan Piotr Wawrzczak – Kierownik Oddziału ds. Zagospodarowania Przestrzennego – stwierdził, że z przepisów wprost nie wynika zakaz zabudowy terenów zalewowych, jedynie terenów międzywala. Samorządy nie muszą więc uwzględniać zapisów studiów w swoich planach przestrzennego zagospodarowania. Odnośnie treści opracowań, zadał pytanie, czy uwzględniają one jedynie zagrożenia bezpośrednie, czy także pośrednie – np. wynikające z katastrofy urządzenia piętrzącego wodę w zbiorniku.

Odnosił się również do charakteru tego opracowania: studium nie jest dokumentem powszechnie obowiązującym. Stanie się dopiero po uwzględnieniu jego zapisów w dokumentach Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Pani Anna Ryłko – wyjaśniła, że przedłożone opracowanie musi być uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego. Jest ono elementem planu przeciwdziałania skutkom powodzi i suszy na terenie całego kraju. Przedstawiła procedurę przyjmowania studiów i wdrażania ich do stosowania.

Studia staną się dokumentem po 30 dniach od uchwały Sejmiku. Dyrektor RZGW poinformuje o ewentualnym uwzględnieniu, bądź nie, uwag samorządu województwa i zaleci stosowanie zapisów studiów w opracowaniach planistycznych.

Odnośnie programu budowy zbiorników małej retencji wyjaśniła, że studia przedstawiają aktualny stan, a nie ten, który będzie osiągnięty po wybudowaniu zbiorników.

Odnosząc się do ostatniej uwagi stwierdziła, że obszar, jaki może ulec zalaniu po pęknięciu tamy, nie uznaje się za teren bezpośrednio narażony na powódź.

Przedstawiła metodykę wyznaczania tych obszarów. Wyjaśniła, że wynika ona z tzw. dyrektywy powodziowej.

Poinformowała na zakończenie, że z uwagi na ograniczone możliwości finansowe, studia zostały opracowane tylko dla dwóch rzek z terenu województwa świętokrzyskiego. Kolejne rzeki będą objęte badaniami ryzyka powodziowego w ramach pojawiania się środków finansowych.

Radny Jarosław Przygodzki – zadał pytanie, czy zapowiadana nowelizacja prawa wodnego doprowadzi do tego, że uznanie terenu za zagrożony powodzią wykluczy budowanie na nim jakichkolwiek budynków. Stwierdził, że obecne zapisy studiów można traktować jako wskazówki a nie zakazy prowadzenia inwestycji.

Pani Anna Ryłko – potwierdziła, że jest to wada obecnie obowiązujących zapisów, z uwagi na brak instrumentów egzekwowania zmian w planach przestrzennego zagospodarowania. RZGW stara się wymóc na gminach zmiany w trakcie uzgodnień punktowych korekt planów.

Nowelizacja prawa wodnego zakłada zobowiązanie gmin do zmiany planów, jednak na przeszkodzie szybkiej realizacji tego wymogu, może stać brak środków finansowych.

Radny Józef Bąk – przedstawił sytuację na terenach gminy Łubnice objętych powodzią po przerwaniu wałów wiślanych i wystąpieniu tzw. „cofki” na Kanale Strumień. Jako osoba bezpośrednio poszkodowana przedstawił trudne położenie producentów rolnych, którzy stracili majątek po zalaniu upraw i zabudowań gospodarskich.

Przypomniał zgłaszane postulaty dotyczące podwyższenia wałów na Kanale Strumień, które były odrzucane z powodu braku środków, mimo jednoczesnego realizowania z budżetu województwa wielu inwestycji o mniejszym znaczeniu społecznym.

Podniósł problem złej jakości wykonanych przepompowni – jako przykład podał przepompownię w Rybitwach, której remont był przeprowadzany w miesiącach jesiennych, bez zastosowania podstawowych technik osadzenia tego urządzenia w podłożu.

Wyraził pogląd, że Polacy nie wyciągnęli wniosków po powodzi w 1997 roku i nie przebudowali zabezpieczeń przeciwpowodziowych, jak zrobili to Niemcy podwyższając wały na Odrze i budując nowoczesne obiekty infrastruktury towarzyszącej.

Odnosił się do zagadnienia złej koordynacji działań administracji po powodzi i negatywnie ocenił zakaz Wojewody Świętokrzyskiego dotyczący przekopania wałów dla umożliwienia odpływu wody z powrotem do Wisły.

Na zakończenie wypowiedzi zaapelował o pilne znalezienie środków finansowych na usuwanie skutków powodzi i odbudowę zniszczonych obwałowań.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że w zakresie działań przeciwpowodziowych od lat panuje chaos kompetencyjny wynikający z wadliwych rozwiązań ustawowych. Zadania z tego zakresu i ich finansowanie są przypisane administracji rządowej, jednak realizuje je - w formie zadań zleconych - jednostka organizacyjna samorządu województwa. Środki na ten cel z roku na rok były ograniczane, a ich poziom nie pozwalał nawet na przeprowadzanie podstawowej konserwacji urządzeń przeciwpowodziowych.

Radny Andrzej Nowak – Zastępca Przewodniczącego Komisji – zgłosił wniosek o przygotowanie przez Komisję stanowiska w sprawie luk i niespójności prawnych w ustawodawstwie z zakresu gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej oraz gospodarowania terenami zalewowymi. Stwierdził, że środki masowego przekazu wielokrotnie podają przykłady nieprzestrzegania przepisów prawa budowlanego przez organy administracji państwowej. Zdarzały się przypadki, że organ uprawniony odmawiał wydawania pozwolenia na budowę, po czym jego decyzja została uchylona przez wyższą instancję. Oznacza to, że albo jeden, albo drugi organ administracji nie przestrzegał prawa.

Poruszył kwestię opróżniania zbiorników retencyjnych przed komunikatem o nadchodzących ciągłych opadach. Środki masowego przekazu podały, że zbiorniki zaczęto opróżniać, kiedy poziom Wisły był już podwyższony. Coraz częściej można spotkać się z opinią, że jedną z poważnych przyczyn podniesienia się fali powodziowej, było zbyt późne spuszczenie wody ze zbiorników.

Pani Anna Ryłko - podkreśliła, że wszystkie zbiorniki były przygotowane na przyjęcie fali, ale ich zadaniem nie było odebranie wszystkich wód, a jedynie „ścięcie kulminacji”. Niemożliwe jest całkowite zatrzymanie odpływów ze zbiorników, ponieważ skutkowałoby to ich przerwaniem.

Przedstawiła szczegółowe informacje nt. opróżniania zbiornika w Dobczycach. Stwierdziła, że tereny poniżej zbiornika zostały zalane dopływami ze zbiornika a także z okolicznych – wyżej położonych – obszarów.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że Komisja powinna przyjąć pozytywną opinię do przedstawionych projektów uchwał, mając jednak świadomość, że rozmiar i zakres zaproponowanych prac będzie rozszerzony wobec ostatnich faktów i informacji o powodzi.

Zgodził się z wnioskiem Radnego Nowaka, że istnieje potrzeba zebrania dokumentów i faktów, które wskazują na nielogiczne i niespójne przepisy prawne. Uwagi te zostaną przesłane do stosownych władz.

Poddał pod głosowanie przyjęcie pozytywnych opinii do przedstawionych projektów uchwał.

Jednogłośnie przyjęte opinie pozytywne stanowią załączniki nr 3 i 4 do protokołu.

Ad. 1c)

Członkowie Komisji otrzymali projekt uchwały w sprawie zmiany cennika usług Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach (*załącznik do akt XXXVIII sesji Sejmiku*)

Projekt uchwały przedstawił **Pan Dariusz Okła – Dyrektor Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.**

Poinformował, że zmiany wynikają z nowego Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Podkreślił, że stawki za usługi doradcze są zróżnicowane i dostosowane do możliwości finansowych rolników posiadających określony areał gruntów.

Przewodniczący Komisji – wysoko ocenił ofertę usług doradczych Ośrodka. Stwierdził, że uwzględnia ona całe spektrum działań unijnych oraz odpowiada potrzebom rolników, wynikających z prowadzenia nowoczesnych gospodarstw rolnych.

Wobec braku głosów w dyskusji poddał pod głosowanie przyjęcie pozytywnej opinii do przedstawionego projektu uchwały.

Jednogłośnie przyjęta opinia pozytywna stanowi *załącznik nr 5 do protokołu*.

Ad. 2 i 3)

Członkowie Komisji otrzymali:

- Plan rzeczowo-finansowy na 2010 rok Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach (*załącznik nr 6 do protokołu*),
- Informację o realizacji zaleceń pokontrolnych wynikających z przeglądu wałów przeciwpowodziowych w 2009 roku (*załącznik nr 7 do protokołu*).

Pan Janusz Kubiakowski – Dyrektor Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach – przedstawił ww. materiały.

Stwierdził, że samorząd województwa zrobił wszystko i stworzył jak najlepsze warunki, aby zadania przeciwpowodziowe były wykonywane. Przypisane ustawowo obowiązki wypełnił również należycie, co potwierdza stan magazynów powodziowych, w których niczego nie brakowało, mimo ogromnego zapotrzebowania na worki i piasek (w samym tylko Sandomierzu wykorzystane zostało 530.000 worków z piaskiem). Stan magazynów jest obecnie odnawiany.

Podkreślił, że jeżeli Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych nadal będzie dysponować tak niskimi kwotami z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, zadania te będą realizowane w niewystarczającym zakresie. Jeżeli ŚZMiUW otrzymuje 1,5 mln zł. na inwestycje w skali województwa, to środki te nie pokrywają nawet kosztów opracowania dokumentacji i wykupu gruntów dla jednego zadania.

Poinformował, że od czasu opracowania planu rzeczowo – finansowego na 2010 rok, ŚZMiUW otrzymał dodatkowo 3 mln zł. Jednostka posiada „przyszłościową” dokumentację inwestycyjną oraz ma zagwarantowane środki w wysokości 32 mln zł. na remont Kanału Strumień.

Odnosnie luk i lapsusów prawnych to nasuwają się następujące uwagi:

- jeżeli ŚZMiUW otrzymuje środki w miesiącu maju i ma przeprowadzić całą procedurę zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych to nie ma szans wydać ich do końca roku budżetowego,
- przepisy dotyczące wykupu gruntów dopuszczają przypadek, że roszczenia finansowe jednej osoby wstrzymują rozpoczęcie społecznie uzasadnionej wielomilionowej inwestycji,
- przepisy związane z ochroną przyrody i ochroną obszarów Natura 2000 (usuwanie tam bobrowych – czyli szkód wyrządzonych przez chronione zwierzęta, gdzie wymagane dokumenty muszą być gromadzone około 3 m-ce, zakaz pobierania ziemi i usuwania drzew z terenu międzywała),
- przepisy dotyczące własności: międzywała, wałów, rzek i urządzeń na zbiornikach.

Radny Józef Bąk – zadał pytanie, kiedy zostanie rozpoczęta odbudowa zniszczonych wałów i przepompowni w Rybitwach?

Dyrektor Janusz Kubiakowski – poinformował, że w odniesieniu do wałów i urządzeń, będących jeszcze na gwarancji, czyli wybudowanych w ciągu ostatnich 3 lat będą przeprowadzane ekspertyzy w celu stwierdzenia powodu zniszczenia. Dopiero po ekspertyzie, która wykaże, czy zawinił człowiek, czy siły natury, podejmowane będą dalsze decyzje dot. terminu i zakresu prowadzonych prac.

W dalszej części wypowiedzi przedstawił informację dotyczącą realizacji zaleceń pokontrolnych wynikających z przeglądu wałów przeciwpowodziowych w 2009 roku.

Przewodniczący Komisji – stwierdził, że Komisja przyjęła przedstawione materiały.

Ad. 4.

W sprawach różnych:

Pani Edyta Marcinkowska – Kierownik Oddziału Ochrony Środowiska – przedstawiła informację o konkursie „Na najbardziej ekologiczną gminę województwa świętokrzyskiego” (*załącznik nr 8 do protokołu*)

Poinformowała, że Komisja Konkursowa dokonała wyboru laureatów Konkursu, którymi zostały:

w kategorii miast, miast i gmin – Miasto Starachowice,

w kategorii gmin – Gmina Zagnańsk.

w pierwszej kategorii nie przyznano II i III miejsca, natomiast w spośród gmin II miejsce zajęła gmina Sitkówka Nowiny a III ex aequo Gminy: Strawczyn i Morawica.

Innych spraw różnych nie zgłoszono.

Posiedzenie zostało zakończone o godz. 10.45

Protokół sporządziła:
Marta Solińska – Pela

Przewodniczący Komisji

dr Józef Kwiecień